

Verslag VV

Datum: woensdag 05 juli 2023, 13:00 – 16:53 uur
Plaats: VV-zaal Leiden
Verslag: Roswitha Lubbers, Vi.a.Vi Office Management

Aanwezigen:

Dhr. R.A.M. van der Sande (dijkgraaf)	Dhr. H. van Dijk (Water Natuurlijk)
Mevr. M. Middendorp (SAD)	Mevr. A.V. Baerveldt (Water Natuurlijk)
Dhr. J.B. Knapp (VVD) hoogheemraad	Dhr. K. Buskermolen (Water Natuurlijk)
Dhr. A.G. Straathof (BBB) (hoogheemraad)	Dhr. H. van der Kaap (PvdD)
Mevr. M.R. Verkleij-Lemmers (CDA) (hoogheemraad)	Mevr. J.M. van den Broek (PvdD)
Dhr. J.P. de Vries (Agrarisch) (hoogheemraad)	Dhr. J.A. Stenfert Kroese (PvdD)
Dhr. H. Hazenoot (BBB)	Dhr. A.J.G. Burger (CDA)
Dhr. H.J. van Egmond (BBB)	Dhr. J.A.M. van der Slot (Agrarisch)
Dhr. W. van Roon (BBB)	Mevr. D.J.M. Corbey (Natuur)
Mevr. V.M.M. Van der Burg (BBB)	Dhr. J.G.M. Schouffoer (Natuur)
Dhr. J.L. van Oeveren (VVD) (tot agendapunt 8)	Dhr. J.B. van den Berg (AWP voor water, klimaat en natuur)
Mevr. S.F. Jahan (VVD)	Dhr. R.A. Roorda (ChristenUnie-SGP)
Dhr. H.C.M. Kortman (VVD)	Dhr. J. van Pareren (JA21)
Dhr. W.H.B. van Dunné (PvdA)	
Mevr. A.H.G. van Zantvoort (PvdA)	
Mevr. K. van Rooten (PvdA)	
Mevr. L.M. Willemse (PvdA)	
Mevr. S.U. Dewkalie (Water Natuurlijk)	

Afwezig:

Dhr. A.H.J. van Strien (50PLUS)

1. Opening, vaststelling, agenda en mededelingen

De voorzitter opent de laatste VV voor de zomervakantie die plaatsvindt op de dag dat de zwaarste (geregistreerde) zomerstorm aller tijden ook het werkgebied van Rijnland teistert. Hij heet de aanwezigen, de twee te installeren nieuwe commissieleden mevrouw Ketel en de heer Krantz, én de meeluisteraars via de livestream van harte welkom.

De agenda wordt ongewijzigd vastgesteld.

Er is een afmelding (de heer Van Strien). Mevrouw Van den Broek (PvdD) en de heer Van Egmond (BBB) zijn door de storm verlaat.

De VV-leden hebben een mailing ontvangen over het opschalen van de Calamiteitenorganisatie naar de fase net onder de Dijkgraaf. De droogte is en blijft nog steeds een belangrijk onderwerp (ondanks de recente regenval).

In de zomer zal de VV per mail worden geïnformeerd over alle eventuele relevante calamiteiten.

De beantwoording van de technische vragen komt aan bod bij het betreffende agendapunt.

2. Spreekrecht

Er hebben zich geen belangstellenden hiervoor aangemeld.

3. Benoeming commissieleden

3.1. Benoeming leden commissie geloofsbrieven

De commissie voor de geloofsbrieven, bestaande uit mevrouw Corbey en de heren Van Dijk en Roorda, heeft zich heden gebogen over de aangeleverde stukken. De voorzitter van de commissie, de heer Roorda, brengt verslag uit nadat deze commissie formeel met terugwerkende kracht door de VV is benoemd.

De heer Roorda leest het (verkorte) proces-verbaal voor van het verrichte onderzoek naar de geloofsbrieven van een tweetal voorgestelde commissieleden.

De geloofsbrieven zijn beoordeeld op basis van een aantal artikelen in de Kieswet, de Waterschapswet en het Reglement van Orde van het hoogheemraadschap Rijnland en zijn door de commissie in orde bevonden, zodat zowel mevrouw J. van Ketel (50PLUS) als de heer D.J. Krantz (Natuurterreinen) worden voorgedragen voor benoeming.

De voorzitter dankt de commissie voor de geloofsbrieven daarop voor hun werkzaamheden.

3.2. Benoeming en beëdiging commissieleden

Nadat de VV unaniem heeft ingestemd met het benoemen van beiden, gaat de voorzitter over tot de beëdiging van mevrouw Ketel en de heer Krantz.

De voorzitter leest de tekst voor die van toepassing is bij het afleggen van de belofte:

‘Ik verklaar dat ik, om tot commissielid te worden gekozen of benoemd, rechtstreeks noch middellijk, onder welke naam of welk voorwendsel ook, aan iemand enige gift of gunst heb gedaan of beloofd. Ik verklaar en beloof dat ik, om iets in dit ambt te doen of te laten, rechtstreeks noch middellijk, van iemand enig geschenk of enige belofte heb aangenomen of zal aannemen. Ik beloof dat ik getrouw zal zijn aan de Grondwet, dat ik de wetten zal nakomen en dat ik mijn plichten als commissielid naar eer en geweten zal vervullen’.

Mevrouw Ketel (50PLUS): ‘Dat verklaar en beloof ik’.

De heer Krantz (Natuurterreinen): ‘Dat verklaar en beloof ik’.

Na een hartelijk applaus en overhandiging van een bos bloemen door de voorzitter, worden beiden door de aanwezigen van harte gefeliciteerd.

4. HAMERSTUKKEN

De voorzitter licht toe dat, omdat hamerstukken uitputtend zijn behandeld in de diverse commissies, en het overbodig wordt geacht een dergelijke exercitie te herhalen in de VV. Vandaar dat deze besluiten in principe bij hamerslag kunnen worden afgedaan.

4.1. Fractievergoeding 2022 en 2023

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorgestelde besluit vast.

4.2. Wijziging verordening fractievergoeding

De heer Van den Berg (AWP) meldt dat zijn fractie op 5 juli nog heeft overlegd over de fractievergoeding en de antwoorden op de gestelde schriftelijke vragen afwacht. Maar dat staat instemming van de fractie met het besluit niet in de weg.

De voorzitter geeft een korte uitleg: een foutje in de jaarafrekening van een van commissieleden wordt hersteld. Het betrof een verschil tussen een belaste onkostenvergoeding als commissielid en de andere -niet belaste- onkostenvergoeding voor commissieleden. De VV ontvangt van deze correctie een schriftelijke bevestiging. Toezegging.

4.3. Correctie Landbouwportaal Rijnland

Zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming stelt de VV het voorgestelde besluit vast.

4.4. Indeling commissies en benoeming voorzitters

In het fractievoorzittersoverleg zijn de nog openstaande namen ingevuld, aldus de voorzitter. Als voorzitter voor de commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit wordt voorgesteld de heer Van Dijk; voor de commissie Waterveiligheid en Waterketen de heer Kortman en als voorzitter voor de commissie Bestuur, Organisatie en Dienstverlening mevrouw Van Rooten.

Mevrouw Corbey (Natuurterreinen) wijst erop dat het onderwerp ‘water- en bodem sturend’ is ondergebracht bij de commissie Voldoende Water. Dit belangrijke onderwerp is bij een aparte portefeuillehouder ondergebracht. Zij vraagt zich af of het onderwerp niet beter past bij de commissie BOD omdat het een uitermate bestuurlijke portefeuille betreft en veel overleg betekent met gemeenten en provincies. Wat ziet de portefeuillehouder zelf als de beste indeling?

Portefeuillehouder mevrouw Verkleij-Lemmers (CDA) geeft aan dat het onderwerp in het college is besproken naar aanleiding van de visie van mevrouw Corbey. Besloten is de indeling niet te wijzigen. Gaandeweg zal het onderwerp immers steeds meer een plek krijgen in het kader van het watersysteem en past dan ook beter bij de commissie Voldoende Water en Waterkwaliteit.

De heer Van Dunné (PvdA) is het niet eens met de suggestie van Natuurterreinen ten aanzien van de indeling, maar wijst het college erop dat de indeling van de commissies aan de VV is, en niet aan het college. Hij waardeert het advies van het college, maar de VV bepaalt uiteindelijk de indeling, waarmee hij overigens goed kan leven.

De heer Van Dunné heeft het bijna bij het echte eind, aldus de voorzitter: het college wordt immers geacht een voorstel te doen en kan dit dan ook uiteraard verdedigen c.q. toelichten, zoals portefeuillehouder Verkleij heeft gedaan.

Vervolgens constateert de voorzitter dat er geen nadere vragen zijn noch behoefte aan stemming, waarmee de VV het voorstel van het college heeft bekrachtigd en de drie voorzitters worden gefeliciteerd.

Binnenkort zullen in samenspraak met de commissieleden, de plaatsvervangend commissievoorzitters worden benoemd.

5. BESLUITVORMINGSNOTA'S

5.1. Vaststellen peilbesluit Kooipolder

Voorgenomen besluit:

1. *Het peil van de waterstand in Kooipolder overeenkomstig de bij dit besluit behorende kaart vast te stellen op:*
 - *Peilvak Zomerpeil Winterpeil*
 - *OR-3.30.01 NAP -1,67 m NAP -1,77 m*
 - *De overgang van zomerpeil naar winterpeil vindt plaats in de maanden september en oktober en van winterpeil naar zomerpeil in de maanden maart en april.*
2. *Peilvak OR-3.30.02 samen te voegen met peilvak OR-3.30.01.*
3. *Voor de inwerkingtreding en de instelling van de peilen geldt het volgende:
Het peilbesluit treedt de dag na de bekendmaking in werking.*

Over het peilbesluit is -aldus de voorzitter- in de commissie gediscussieerd maar op verzoek van de PvdD -die tevens moties aankondigde- ligt het onderwerp ter bespreking voor.

De eerste motie van de PvdD (medeondertekend door de PvdA en Water Natuurlijk) gaat over peilbesluiten in het algemeen, licht de heer Stenfert Kroese (PvdD) toe (met -indien overgenomen- als ingangsdatum 6 juli) en de andere motie (alleen ondertekend door de PvdD) heeft expliciet betrekking op de Kooipolder.

De heer Van Pareren (JA21) vindt de moties interessant maar voorziet dat elk peilbesluit in het vervolg moet worden besproken. Vandaar dat hij deze niet kan steunen.

De heer Roorda (CU-SGP) vindt het mede vanwege de verwijzing naar 'water-sturend' sympathieke moties. De fractie zou de vaststelling van het huidige peilbesluit niet willen vertragen maar de fractie neigt tot het onthouden van steun aan de eerste motie maar steun aan de tweede.

De heer Stenfert Kroese (PvdD) wijst erop dat de tweede motie betrekking heeft op de Kooipolder en de eerste op het algemene peilbesluit. Hij veronderstelt dat de heer Roorda het omgekeerde bedoelde.

De heer Roorda (CU-SGP) wijst erop dat hij de volgorde in iBabs volgt.

Het systeem is leidend, aldus de voorzitter.

De heer Van den Berg (AWP) is blij met de ruime aandacht voor dit onderwerp. De AWP is altijd erg alert op de aanpak: 'peil volgt functie-discussie'. Omdat de fractie van mening is dat de motie voor wat betreft de

Kooipolder weinig effect sorteert -gezien de reeds bestaande situatie- steunt de fractie deze niet. De fractie is voornemens de generieke motie te steunen, maar wil uitleg over 'zwaar'. Dit gezien de beoogde verscherping.

Mevrouw Corbey (Natuurterreinen) zal de motie over de Kooipolder niet steunen gezien het voorafgaand doorlopen zorgvuldig proces. Het peilbesluit sluit ook aan op de Nota Peilbeheer dus als men daarvan wil afwijken, zouden de afwegingen eerst moeten worden besproken met de belanghebbenden.

Voor wat betreft de generieke motie wil de fractie eerst de visie van de portefeuillehouder omdat hiermee de Nota Peilbeheer eigenlijk wordt herzien die na de nodige discussie indertijd werd vastgesteld. De fractie vindt het goed als deze wordt aangepast en 'water- en bodem sturend' wordt opgenomen. De positie van flora en fauna is eveneens belangrijk, maar deze worden niet eveneens sturend. Ze zullen wel zwaar moeten meewegen in de gewijzigde Nota Peilbeheer. Vraag: wanneer wordt deze Nota herzien en hoe worden deze aspecten daarin meegenomen?

De heer Van der Slot (Agrarisch) heeft geen bijdrage.

De heer Burger (CDA) ziet de motie Kooipolder als bestendiging van een reeds enige tijd bestaande situatie. Vandaar dat het CDA steun hiervoor onthoudt. Voor wat betreft de generieke motie: als 'water- en bodem sturend' rigoreus wordt toegepast, wordt daarmee het beleid ook ingrijpend gewijzigd. Maar daarvoor dient een zorgvuldig proces te worden doorlopen. Hoe ziet D&H dit? De Nota Peilbeheer is een van de belangrijke pijlers hiervoor. Het CDA zal de motie niet steunen omdat er eerst een zorgvuldig tracé dient te worden gevolgd.

De heer Buskermolen (WN) zal de algemene motie ondersteunen. De andere niet omdat er in het voortraject voldoende participatie heeft plaatsgevonden. Overigens wil de fractie met betrekking tot de algemene motie nader specificeren welke criteria straks moeten worden vastgelegd om water en bodem sturend te laten zijn.

Mevrouw Van Rooten (PvdA) zal de motie over de Kooipolder evenmin steunen. De fractie signaleerde enige inconsistenties tussen de besluitnota én de achterliggende toelichting. Voorts heeft de portefeuillehouder -tot tevredenheid van de PvdA- al toegezegd dat hij consequenter zal zijn waar het de participatie van een bepaalde belangengroep nu ten opzichte van 2015 betreft. De voorliggende formalisatie van het huidige praktijkpeil is helder verwoord en wordt gesteund.

De generieke motie die mede door de PvdA is ondertekend, beoogt om aan te geven dat water- en bodem sturend ook bij peilbesluiten moet worden meegenomen. Net als Natuurterreinen vraagt de fractie om een discussienota aan het college over de manier waarop dit uitgangspunt nu al zo veel mogelijk kan worden toegepast in de Nota Peilbeheer en deze helder kan worden aangepast. Deze visie wordt door de brief van de Deltacommissaris onderschreven.

Er is een lang en breed participatieproces geweest en er zijn geen zienswijzen ingediend, stelt de heer Kortman (VVD) en dus is het een voorbeeld van goede besluitvorming. De VVD zal de motie over de Kooipolder dan ook niet steunen. De generieke motie die een beleidswending beoogt, wordt evenmin gesteund, gelet op de vermelde overwegingen en de in het petitum gemaakte keuzes. Ook wordt hierin niet het woord: 'water- en bodem sturend' genoemd maar water en bodem leidend en ook daar leest hij iets anders in. Tevens vindt de heer Kortman de verwijzing naar de wettelijke kaders een te ruim en breed begrip om überhaupt mee te kunnen instemmen.

De heer Hazenoot (BBB) schets in het kort de geschiedenis van de Kooipolder, vlakbij Warmond. Circa acht jaar geleden heeft de provincie het weidevogelbeheer de boeren ontnomen en is er een herindeling doorgevoerd. De provincie heeft vervolgens niets meer aan dit beheer gedaan maar hebben de boeren het zelf steeds voortgezet (zonder financiële tegemoetkoming). De koeien lopen nog steeds in het land en het peil had kunnen worden verlaagd (maar dat is niet gebeurd). Het weiden van koeien heeft een positief effect op de biodiversiteit. Boeren hebben twee delen van de grond niet gemaaid. De suggestie als zouden zij maaien en daarmee de weidevogels benadelen is incorrect. Deze twee delen worden pas vier weken na het broedseizoen gemaaid. In het vrijwel aangrenzende bos van Staatsbosbeheer -naast de beschermde eendenkooi- wil men ook een stuk laten staan ten behoeve van vogels, maar men wil daarvoor niet betalen. Deze boeren zorgen voor de grond en beheren het gebied. Uit de motie kan worden opgemaakt dat dit niet het geval is. Oproep aan de VV: ga eens kijken. De weilanden worden regelmatig kaal gegeten door een invasie van duizenden ganzen. Ook nu wordt alles opgegeten door ooievaars, roeken en kraaien. De boeren beschermen de weidevogels, ongeacht het waterpeil. Vogels vinden te natte weilanden minder plezierig. Rijnland mag trots zijn op deze partners.

Motie Kooipolder: Rijnland heeft al enkele jaren een projectplan lopen. In de motie staat een aantal niet bij Rijnland passende overwegingen: de gemeente gaat over het bestemmingsplan, en de flora- en fauna vallen niet onder de kerntaken van het waterschap (mogelijk kan dat als daarvoor geld beschikbaar wordt gesteld). Vragen: waaruit blijkt dat het weidevogelbestand in het gebied onder druk staat? En waarom wordt gesteld dat er misschien te vroeg wordt gemaaid en de weidevogelstand is teruggelopen? Er zijn geen data meer: diegenen die dat voorheen bijhielden, zijn ermee gestopt. Waaruit blijkt het nadeel voor de natuurwaarde? De BBB kan zich op basis van de motie niet aan de indruk onttrekken dat men eigenlijk wil dat deze mensen maar van hun land af moeten en dat de bestemming moet worden gewijzigd in natuur. Maar dat is volgens BBB expliciet niet de bedoeling van de VV in deze samenstelling. De BBB vindt flora en fauna ook een factor van belang, maar wil discussiëren op basis van feiten en cijfers. Het voorliggende peilbesluit is na participatie van alle partijen opgesteld dus terugdraaien zou deze én Rijnland tekortdoen omdat de organisatie onterecht onzorgvuldigheid wordt verweten, zou men uit de tekst van de motie kunnen opmaken. De BBB zal beide moties niet steunen. Hij adviseert iedereen om in het vervolg -voordat een motie wordt ingediend- de locatie te bezoeken en te praten met de betrokkenen. BBB hoopt niet dat elk peilbesluit in het vervolg aanleiding is tot dit soort discussies. Elke fractie zal flora en fauna willen meewegen, maar de vergaande ideeën kan de BBB niet steunen. Voorts moet men niet vergeten dat de grond eigendom is van de boeren.

De BBB is het eens met Natuurterreinen: bij volgende peilbesluiten dienen bepaalde aspecten goed te worden meegenomen en tevens vraagt de BBB zich net als de AWP af wat er wordt bedoeld met 'het zware overwegen'.

Portefeuillehouder Straathof (BBB) is het geheel eens met het voorliggende peilbesluit voor de Kooipolder. Hij heeft beide moties in zijn overwegingen betrokken. De stelligheid in de motie over het peilbesluit heeft hem 'in beweging gebracht naar de Kooipolder'. Het verbaast hem dat zich geen insprekers hebben aangemeld, verwijzend naar de inhoud van het peilbesluit en de daarin vermelde grondsoort (klei op veen) én het voorgestelde peil (een bestendiging van het de laatste acht jaar gevoerde beleid). De gebruikers van het agrarische deel nemen genoeg met de onderkant van wat men het faciliteren van de functie noemt. In het (inderdaad volgens de PvdA soms wat inconsistente stuk) wordt soms een licht effect benoemd (maar er is geen effect, er is immers geen verandering). Dit gebiedje voldoet qua wateropgave ternauwernood en de kans op wateroverlast is dus niet ondenkbeeldig. De ingelanden hebben niet gepleit om gezien de richtlijn 25 cm meer te vragen; dit is allemaal gedoogd. Uit een gesprek met een van de ingelanden maakte de portefeuillehouder op dat deze kennis nam van stukken. Betrokkene beheert het gebied al jaren met respect voor de weidevogels en verzet zich niet tegen de trend om bodemdaling zo veel mogelijk tegen te gaan. Op basis daarvan zijn betrokkenen niet komen inspreken om meer te komen eisen dan wordt geboden. Het is denkbaar dat het nieuwe klimaatscenario (oktober 2023) gevolgen heeft voor dit besluit als niet meer zou worden voldaan aan de veiligheid tegen wateroverlast. In het besluit ontbreekt een index (volgen van waterpeil als de bodem aan het dalen is). Rijnland ziet hier ook voortaan vanaf.

De portefeuillehouder roept de VV dan ook op in te stemmen met dit peilbesluit.

De portefeuillehouder omarmt de algemene motie, als het niet zo was dat veel onderdelen op termijn al praktisch worden (Nota Peilbeheer en het coalitieakkoord waarin 'functie volgt peil' is vastgelegd). Deze Nota Peilbeheer moet volgens de portefeuillehouder eens actief worden geagendeerd. Het college gaat dan 'water- en bodem sturend' hierin vervlechten, maar ook de gevolgen van het nieuwe klimaatscenario.

Zwaarder belang van flora en fauna: dankzij de VV wordt hiermee al meer rekening gehouden, al zijn deze niet volledig leidend voor het te kiezen waterpeil. Daarvoor is het bestemmingsplan doorslaggevend. Rijnland gaat de flora en fauna niet zelf monitoren maar zal daarvoor gebruikmaken van bestaande organisaties (dat gebeurt al).

De voorzitter concludeert dat de eerste motie niet op brede steun kan rekenen. Is de PvdD bereid voor wat betreft de generieke motie deze mee te nemen in de actualisatie van de Nota Peilbeheer, al dan niet in combinatie met het uitwerken van 'water- en bodem sturend' en/of klimaatscenario's?

De heer Stenfert Kroese (PvdD) vindt de reacties op de Kooipoldermotie niet verrassend. Maar de fractie heeft moeite met de enigszins denigrerende manier waarop de redactie van de motie, met name de BBB, ter discussie werd gesteld ('kent de fractie de situatie ter plekke eigenlijk wel, e.d.'). Zwaarwegendheid AWP: flora en fauna worden veelal niet op basis van financiële belangen gewogen. Maar het staat vast dat flora en fauna als meest bedreigde onderdeel van het land bescherming nodig hebben. Zwaarwegend is 'zwaarder dan nu': beide moeten serieus worden meegewogen, in balans met agrarische belangen die volgens de PvdD immers altijd al zwaarwegend hebben meegespeeld. De algemene motie is bedoeld om het tot stand komen van een notitie over Peilbeheer aan te jagen (bespreking VV najaar 2023). Er is expliciet opgenomen dat deze vanaf 5 juli

zou moeten gelden (zodat de Kooipolder wordt uitgesloten) en ja: de PvdD wil binnen de wettelijke kaders blijven en het is geenszins de bedoeling om bestemmingsplannen te gaan wijzigen.

Wel is de vraag gerechtvaardigd of Rijnland in die gevallen, waarin een bepaald perceel vanwege het waterpeil niet meer kan voldoen aan het bestemmingsplan, ervoor moet zorgen dat die grond daaraan weer gaat voldoen c.q. of het bestemmingsplan (door een andere overheid) moet worden aangepast aan de ontstane situatie.

De voorzitter vraagt de PvdD of de fractie de algemene motie handhaaft dan wel dat deze kan worden overgeheveld naar de brede discussie in het najaar.

De heer Stenfert Kroese (PvdD) wil deze handhaven.

Tweede termijn

De heer Van Pareren (JA21) maakt bezwaar tegen de reactie van de PvdD op de inbreng van de BBB. De VV dient te discussiëren op inhoud en dient zich -zijns inziens- verre te houden van het anderszins wegen van gebezigde woorden. JA21 vindt dat er redelijke argumenten naar voren werden gebracht.

De voorzitter gaat ervan uit dat alle VV-leden met elkaar op inhoud willen discussiëren, maar het is denkbaar dat woorden soms anders overkomen dan bedoeld.

Flora en fauna krijgen -ook naar het oordeel van de heer Van den Berg (AWP)- een mindere stem. Hij wil voorkomen dat er twee standaarden worden gecreëerd. Bij de beoordeling van doelstellingen of leidende principes wordt in toenemende mate ook de factor 'water- en bodem sturend' meegewogen. Dit dient wat de AWP betreft een van de hoofdprincipes van het waterschap te zijn. Is het de intentie om daarnaast een tweede principe te creëren of wil men met betrekking tot het principe 'water- en bodem sturend', water breder zien ('water-, flora-, fauna- en bodem sturend')? De AWP beseft dat het kwantificeren van deze principes lastig is. Hoe moeten deze handen en voeten krijgen?

De AWP is het eens met de voorzitter om deze motie mee te nemen bij een verdere discussie en deze nu dus niet aan te nemen.

Mevrouw Corbey (Natuurterreinen) dankt de PvdA en de PvdD. Dankzij hun inbreng wordt deze belangrijke discussie gevoerd. Hij is dermate belangrijk dat er niet nu al moet worden beslist dat de werkwijze per 6 juli moet worden aangepast. In principe staat de fractie daar positief tegenover mits duidelijk is hoe en wat men wil wijzigen. De fractie is blij met de toezegging dat de Nota Peilbeheer binnenkort ter informatieve behandeling wordt aangeboden. Natuurterreinen adviseert de portefeuillehouder om dan ook aan te geven hoe water- en bodem sturend, alsmede flora en fauna, kan worden meegenomen in de bestaande Nota Peilbeheer. Hierin wordt al verwezen naar de ecologische kwaliteit van het water. Ook in de peilbesluiten (zie ook de Kooipolder) komen weidevogels aan bod. Rijnland heeft dus al aandacht voor flora en fauna. Maar de wijze waarop beide worden meegenomen, is essentieel en dient dus -hopelijk binnenkort- breder te worden besproken conform de toezegging van de portefeuillehouder. De fractie zal niet voor de motie stemmen omdat deze meer waarde hecht aan een goed door het college voorbereide discussie.

De heer Buskermolen (WN) heeft behoefte aan een schorsing om de redactie van de motie enigszins aan te passen, rekening houdend met de uitspraken van portefeuillehouder Straathof.

Schorsing

De heer Buskermolen (WN) veronderstelt dat de nieuwe tekst (bijna) naadloos aansluit bij de woorden van de portefeuillehouder.

De heer Stenfert Kroese (PvdD) leest het gewijzigde dictum voor: 'Verzoekt het college van D&H om de Nota Peilbeheer Rijnland zodanig te actualiseren dat water- en bodem sturend een belangrijke plaats krijgen én om te bepalen op welke wijze flora en fauna worden meegenomen hierin.'

Behalve de drie bekende indieners, wordt de motie nu ook ondertekend door Natuurterreinen.

De voorzitter geeft aan dat het dictum te lezen is in iBabs.

Mevrouw Van Rooten (PvdA) veronderstelt dat de aanpassingen de BBB geruststellen en duidelijk maken dat er niet steeds opnieuw over de kaders van peilbesluiten hoeft te worden gediscussieerd nu deze spoedig zullen worden gewijzigd naar aanleiding van de toegezegde discussienota.

De heer Hazenoot (BBB) zegt in reactie op de PvdD én JA21 dat BBB objectief en duidelijk een aantal zaken verduidelijkt wil zien binnen de VV. Hij handhaaft zijn bezwaren tegen delen van de motie, waarin zaken staan die niet worden onderbouwd met feiten/cijfers dan wel onbekend zijn. Er is niet aangetoond dat het weidevogelbestand onder druk staat en er sprake is van een nadeel voor natuurwaarden. BBB vindt dat moties objectief en eerlijk moeten zijn opgesteld, ook al gaat het om politiek. Met deze tekst worden zowel Rijnland als de betreffende boeren tekortgedaan.

De voorzitter grijpt in: hij herhaalt dat het voor komt dat woorden soms verkeerd vallen terwijl de intentie goed was. Hij stelt voor op te nemen dat de BBB zich afvroeg of er wel in voldoende mate is nagedacht over bepaalde aspecten, zonder daarmee te insinueren dat dat niet het geval is. Met deze formulering hoeft geen enkele fractie zich geschofferd te voelen.

De heer Hazenoot (BBB) kan zich hierin vinden. Tot slot zegt hij dat de belangen van de boer en de natuur vrijwel altijd samenvallen: 'We zijn het heus niet met elkaar oneens hoe wij hiermee om moeten gaan, alleen zou ik wel graag zien dat als u iets vindt of stelt, kom dan ook voor ons allemaal met dezelfde dingen zodat wij het allemaal begrijpen.' Voorts waardeert BBB de inbreng van de PvdA om te voorkomen dat bij elk peilbesluit een discussie volgt, dan wel dat alle fracties ter plekke de bestaande situatie in ogenschouw moeten gaan brengen.

Portefeuillehouder Straathof (BBB) neemt kennis van het gewijzigde dictum van de algemene motie. In de laatste bullet staat dat 'water en bodem leidend zijn'. De portefeuillehouder adviseert om 'leidend' te vervangen door 'sturend' en consequent toe te passen. Voorts vindt de portefeuillehouder het plezierig dat de discussie binnen de VV behulpzaam is voor de verdere concrete uitwerking door het college en heeft hij geconstateerd dat de VV het belangrijk vindt dat water en bodem sturend in de herziene Nota Peilbeheer een belangrijke plek krijgt. Ook de verandering van het klimaat krijgt nadruk in deze nota. Het dictum is niet duidelijk qua tijdspad. Het nieuwe klimaatscenario wordt in oktober openbaar. Na het reces komen de diverse bij de provinciale plannen betrokken partijen bijeen ten behoeve van nadere concretisering per gebied. Ook dat onderwerp wordt meegenomen. Dus in het najaar komt de Nota Peilbeheer terug in de VV en medio 2024 zal de nieuwe Nota Peilbeheer kunnen worden vastgesteld. Tot die tijd worden 'water- en bodem sturend', hoe de bodemdaling verder zou kunnen worden tegengegaan met oog voor de natuur alvast meegewogen.

De voorzitter concludeert dat de portefeuillehouder namens het voltallige college de generieke motie omarmt, maar dat het proces pas in het najaar van start kan gaan en dat besluitvorming hierover medio 2024 zal volgen. In de motie wordt onder 'overwegingen' de tekst gewijzigd in: 'water en bodem sturend'. Hij vraagt of de drie ondertekenende fracties met de tijdlijn kunnen instemmen.

De heer Stenfert Kroese (PvdD) kan zich vinden in de conclusie en is blij met de geruststellende uitspraken van de portefeuillehouder. Indien alles sneller kan, dan graag!

De heer Van Pareren (JA21) vraagt of de aanvullende woorden van de voorzitter in de motie moeten worden verwerkt, waarop de voorzitter aangeeft dat de notulen afdoende zullen zijn: 1. de generieke motie wordt omarmd door het college; 2. en qua tijdlijn wordt uitgegaan van de woorden van de portefeuillehouder.

Vervolgens brengt de voorzitter de *meest verstrekkende motie* (de algemene -inmiddels aangepaste- motie) in stemming. Deze wordt met algemene stemmen aanvaard.

De *motie over de Kooipolder* van de PvdD krijgt drie stemmen voor en zesentwintig stemmen tegen, waarmee deze is verworpen.

Het *peilbesluit Kooipolder* wordt met zesentwintig tegen drie stemmen vastgesteld.

5.2. Voorkeursalternatief Haarlem Waarderpolder

Voorgesteld besluit:

1. a. *Een full-scale emissievrije deelstroombehandeling te realiseren op de AWZI Haarlem Waarderpolder ter beperking van lachgas emissies;*
- 1.b. *Daartoe scopebesluit 11 uit de VV-besluitnota [22.008669] van 30 maart 2022 in te trekken;*
- 2.a. *Vast te stellen het voorliggende voorkeursalternatief;*
- 2.b. *Vast te stellen de daarbij behorende raming en bandbreedte van het project HWP als basis voor de verdere uitwerking binnen het project;*
3. *Het hernieuwde, financiële beeld te verwerken in het MJP 2024-2027;*
4. *Op basis van het voorkeursalternatief, inclusief de daarbij horende raming, in te stemmen met het voor project Haarlem Waarderpolder beschikbaar stellen van een aanvullend voorbereidingskrediet ter grootte van €27 miljoen.*

Na bespreking in de commissie resteerden drie discussiepunten en een aanvullend punt van de PvdA:

- medicijnrestenverwijdering
- celluloseverwijdering
- de wijze waarop de VV betrokken wil worden in het vervolg (via klankbordgroep dan wel anderszins).
- punt in reactie op de beantwoording van technische vragen (PvdA)

De heer Van Oeveren (VVD) adviseert om de indieners van de twee moties over de medicijnrestenverwijderaar de gelegenheid te geven deze toe te lichten.

De voorzitter neemt de suggestie over.

De heer Van der Kaap (PvdD) legt uit dat in motie 1 wordt verzocht om een lobby vanuit Rijnland richting de Unie van Waterschappen op te starten om de verantwoordelijkheid voor de medicijnresten te beleggen bij de veroorzaker. Hij vindt dat het waterschap deze gidsfunctie op zich dient te nemen én de leiding te nemen als Rijnland. Motie 2 vraagt de VV beter te informeren. Er wordt verzocht een beeldvormende VV te organiseren om daarmee het momentum inzake de medicijnrestenverwijdering vast te houden en daarin vaart te houden. Beide moties zijn een constructieve bijdrage aan de discussie en een steuntje voor het college.

De voorzitter verwijst voor de tekst naar iBabs.

Haarlem Waarderpolder is, aldus de heer Van Oeveren (VVD), een enorm project dat veel financiële middelen van de ingelanden vergt. Het project is serieus voorbereid en de fractie stemt in met het voorliggende besluit. De gevoerde discussies over HWP waren zeer zinvol en droegen bij aan zijn inzicht in het project. De VVD is niet a priori tegen de moties van de PvdD maar wacht de visie van het college af.

De heer Van Dunné (PvdA) neigt tot instemming met beide moties. De PvdA steunt in principe fracties die een thema verdiepend willen behandelen. Het voorgenomen besluit is uitputtend in de commissie behandeld toen bleek dat niet alle cijfers eenvoudig te doorgronden waren. De fractie is voorstander van het opzetten van een klankbordgroep met bestuursleden met een grotere affiniteit/interesse in het project om zodoende hun kennis beter te kunnen borgen in de VV. Een en ander naar analogie van de Nieuwe Driemanspolder omdat de technische complexiteit vergelijkbaar is. Beantwoording technische vragen: de PvdA vroeg of er een externe review was uitgevoerd en, zo ja, of de uitkomsten beschikbaar konden worden gesteld, waarop als volgt werd beantwoord: 'De rapportage (=review) is vanwege de focus op ambtelijke projectbeheersing in het detailniveau niet geschikt om bestuurlijk te delen en te bespreken'. De fractie vindt dat het review voor AB-leden beschikbaar moet zijn, dat dit primair aan de VV zelf is om te bepalen (op verzoek van D&H desnoods onder geheimhouding) hoewel de PvdA daarvoor geen enkele noodzaak ziet. Via een beroep op de WOO zou het stuk naar verwachting toch ook openbaar worden.

Haarlem Waarderpolder is een langlopend project met langjarige financiële implicaties, aldus mevrouw Baerveldt (WN). De fractie vindt het goed dat er een review is uitgevoerd en ook dat het een goed doortimmerd project is waarin duurzaamheid én circulariteit prominent zijn meegenomen. WN heeft beide moties over de medicijnrestenverwijderaar ondertekend en pleit voor het zo snel mogelijk realiseren hiervan. Lobby: veel waterschappen overleggen al met ziekenhuizen over het voorschrijven van andere types pijnstillers. Op dit vlak

is er nog veel werk te doen. Rijnland moet met voorrang in kaart brengen waar op basis van welke afwegingscriteria medicijnrestenverwijderaars kunnen worden gebouwd/toegevoegd (wat blijkt te kunnen). Vandaar de motie. WN hoopt dat beide door het college worden ondersteund.

De heer Burger (CDA) vindt het plezierig hoe constructief er over dit grootste project van het oudste waterschap van Nederland wordt gediscussieerd. De fractie steunt het voorliggende besluit van harte, daarbij ook verwijzend naar de wettelijke eisen en dat geldt ook voor beide moties. Een klankbordgroep is volgens het CDA een prima middel om de VV meer bij het project te betrekken en de heer Burger is van harte bereid toe te treden.

Mevrouw Corbey (Natuurterreinen) vindt het ook een goed voorbereid project én besluit die de volle steun krijgen van de fractie. Er werd aanvankelijk bepaald dat Haarlem Waarderpolder technologieneutraal zou moeten worden aanbesteed. Vervolgens heeft het college toch anders besloten en is er voor de Nereda-technologie gekozen. Natuurterreinen vroeg daarvoor onderbouwing (waarom Nereda en geen andere technologie) en werd enkel verwezen naar de stukken, wat mevrouw Corbey betreurt. Op basis van eigen onderzoek (o.a. via ChatGPT) is haar gebleken dat Nereda niet ondubbelzinnig als beste optie uit de bus komt. Mogelijk is ChatGPT minder slim dan het college. Maar de VV dient dus meer te worden meegenomen in de diverse overwegingen én dit type belangrijke keuzes, mede vanwege de gevolgen voor het verdere proces. Er wordt geen afstand genomen van de centrale slibstrategie: de fractie kan zich niet vinden in het 'achterliggende megalomane denken' en wil hierover graag binnen de VV overleggen (wat reeds in het coalitieakkoord is aangekondigd), maar dan bij voorkeur op korte termijn. Ondergrondse leidingen vormen altijd een reëel risico op breuk. Zo ook de nieuwe sibleiding van rwzi Zwanenburg naar Haarlem Waarderpolder.

Mevrouw Baerveldt (WN) vraagt op welke partij het 'megalomane denken' slaat. D&H?

Mevrouw Corbey (Natuurterreinen) verwijst naar de breed gedragen gedachte dat 'groot altijd beter is'. Soms worden zaken te grootschalig, complex en daardoor kwetsbaar voor verstoringen. Vandaar dat mevrouw Corbey ervoor pleit om de slibstrategie te heroverwegen gezien de kwetsbaarheid van leidingen en grootschalig transport van slib. Zij veronderstelt dat hiervoor eenvoudigere oplossingen beschikbaar zijn.

Mevrouw Baerveldt (WN) vraagt of Natuurterreinen het besluit nu dus wil aanhouden.

Mevrouw Corbey (Natuurterreinen) antwoordt ontkennend. In de besluitnota staat onder 2.4 dat 'het alleen maar raakt aan de centrale slibstrategie'. Maar indien alsnog zou worden besloten tot heroverwegingen, dienen die zo snel mogelijk te kunnen worden geëffectueerd.

Mevrouw Baerveldt (WN) veronderstelde dat de leiding al wordt aangelegd.

Er wordt al een leiding tussen Zwanenburg en Haarlem aangelegd, aldus mevrouw Corbey (Natuurterreinen). Maar los hiervan zijn nog andere maatregelen in het kader van de centrale slibstrategie van belang die nog niet worden uitgevoerd.

De voorzitter geeft aan dat de portefeuillehouder hierover nadere toelichting zal verstrekken.

De heer Van Dunné (PvdA) is in verwarring gebracht door het betoog van mevrouw Corbey. Er is toch nog vrij recentelijk gesproken over de centrale slibstrategie en toen zijn er toch keuzes gemaakt? Idem dito over het soort zuiveringen en het type te gebruiken bacteriën. Wil Natuurterreinen die discussie overdoen of is er nieuwe informatie die het om zeep helpen van de oude beleidsuitgangspunten en de overstap naar 'iets nieuws' rechtvaardigt?

Mevrouw Corbey (Natuurterreinen) zegt dat dit geenszins haar intentie is, maar na het vaststellen van de slibstrategie in 2018 zijn er toch nieuwe technologieën die zouden moeten worden meegewogen. Discussies over bacteriën kan zij zich niet herinneren (ook te technisch).

De voorzitter concludeert dat Natuurterreinen deze discussie dus wil voeren buiten de scope van dit besluit over Haarlem Waarderpolder.

Mevrouw Corbey (Natuurterreinen) beaamt dit en staat achter beide moties.

De heer Van den Berg (AWP) kijkt met voldoening terug op de uitstekende discussie in de commissie, waar ruimte was voor alle aspecten, dus ook duurzaamheidseisen én de wijze waarop Rijnland met slib wenst om te gaan. De AWP steunt het voorliggende besluit, maar vraagt wel in algemene zin aandacht voor de wijze waarop Rijnland in generieke zin omgaat met het slib, daarbij verwijzend naar de positie van Rijnland bij HVC. De AWP is het eens met Natuurterreinen en zou hierover graag op korte termijn toch nog eens van gedachten willen wisselen. Hoewel de AWP het voorstel steunt, vindt de fractie het -gezien de enorme bedragen- moeizaam dat dit besluit moet worden genomen op het moment dat er nog onvoldoende zicht is op de financiële gevolgen voor de belastingen en de begroting van Rijnland. De fractie steunt beide moties van harte: het zou wél goed zijn om het begrip 'lobby' nader te preciseren. Ook AWP wil graag dat inzichtelijk wordt op basis van welke criteria wordt besloten waar als eerste een medicijnrestenverwijderaar wordt geplaatst.

De heer Roorda (CU-SGP) steunt beide moties. Maar als Rijnland ergens voor gaat lobbyen, dient het waterschap zelf op dat vlak te kunnen bogen op proactief beleid. De aanvankelijk op Haarlem Waarderpolder beoogde medicijnrestenverwijderaar is naderhand weggesaneerd, nog steeds tot spijt van de fractie, temeer omdat een PACAS-installatie mogelijk ook PFAS uit het water kan verwijderen. De fractie wil dit onderwerp als parallelspoor meenemen in het project, met als doel het alsnog toevoegen van een medicijnrestenverwijderaar op Haarlem Waarderpolder op het moment de awzi in werking treedt.

De heer Van Pareren (JA21) blijft van mening dat Rijnland met betrekking tot dit omvangrijke project ook moet leren van vergelijkbare projecten zodat voorkomen kan worden dat er onnodig extra kosten worden gemaakt. De fractie steunt het voorstel en kan zich zelfs voorstellen, dat 'we misschien wel te laat zijn'. JA21 zal beide moties steunen: vervuiling moet worden voorkomen maar in motie 1 komen wel wat veel vragen aan bod. 80% van de voorgeschreven medicijnen zijn generieke (verouderde maar goedkope) medicijnen, waarmee men de kosten van de gezondheidszorg wil beperken. Het is niet realistisch dat deze snel worden vervangen. Dus leg in de lobby de nadruk op realistische doelstellingen. Motie 2: JA21 kan de inleidende gezichtspunten niet volledig onderschrijven. Graag meer uitleg. Tijdens de beeldvormende vergadering kunnen dit soort aspecten nader worden geduid, zodat iedereen hetzelfde beeld heeft over uitgangspunten e.d. met als doelstelling: schoon en veilig water.

De voorzitter inventariseert wie als indiener van de moties moet worden gezien: dat is naast de PvdD ook Water Natuurlijk.

(Schorsing)

Portefeuillehouder Knapp (VVD) ziet beide moties als steun voor het college. Hierin wordt de urgentie van bepaalde vraagstukken ook onderschreven, zoals met betrekking tot de medicijnresten. Het college omarmt beide moties dan ook. Het waterschap dient -zie ook het coalitieakkoord- zijn verantwoordelijkheid te nemen over de wijze waarop medicijnresten moeten worden aangepakt. Ook al zijn de exacte effecten op ecologie, waterkwaliteit nog onvoldoende duidelijk, het staat wel vast dat deze zorgwekkend zijn. Ook wil Rijnland preventief beleid en is het goed om de Unie van Waterschappen als platform te benutten. De portefeuillehouder is bereid om in het najaar een beeldvormende bijeenkomst te beleggen over de medicijnrestenverwijderaar en gezamenlijk afwegings- en toetsingscriteria op te stellen. **Toezegging.** In reactie op de CU-SGP stelt de portefeuillehouder dat Rijnland nu meer op preventie gaat inzetten en indachtig het coalitieakkoord wordt er op twee, drie locaties een medicijnrestenverwijderaar gerealiseerd, waarvoor Haarlem Waarderpolder in aanmerking zou kunnen komen (daarmee wordt in het ontwerp al rekening gehouden). Voorkeursalternatief: ook de portefeuillehouder kijkt terug op een constructieve discussie in de commissie en de geuite zorgen over de grote investeringen en de effecten die deels pas in het MJP duidelijk worden. Maar de noodzaak om snel aan de slag te gaan, wordt unaniem gedeeld door college en de VV. De portefeuillehouder wil vasthouden aan zijn toezegging inzake een klankbordgroep: er worden nieuwe elementen toegevoegd aan de systematiek van de voortgangsrapportage. Voor Haarlem Waarderpolder is het eerste moment de begroting. Op dat moment zal in de commissie Waterveiligheid en Waterketen worden gesproken of er wordt voldaan aan de wensen van de VV en of er nog steeds behoefte is aan een klankbordgroep of een andere optie (gesprekken met deskundigen bijvoorbeeld). Het college wil de VV breed faciliteren. Als de commissie een klankbordgroep wil, is dat prima maar een klankbordgroep kent ook nadelen en alle aspecten zullen dus aan bod moeten komen in het najaar 2023.

Vanuit het college is er geen enkele onwil om informatie te delen. Er staat nergens dat het niet mogelijk is deze te delen met de VV, maar er is naar geschiktheid gekeken, mede gebaseerd op de enorme hoeveelheid informatie (en de wens vanuit de VV om daar soms op te minderen én te sturen op hoofdlijnen). De belangrijkste uitkomsten van de review zijn in de stukken verwerkt. Voorts vergt een externe review van de organisatie zich kwetsbaar te tonen en aanbevelingen te krijgen en wordt er daarbij vanuit gegaan dat deze voor interne doeleinden worden gebruikt. De meningen kunnen verschillen of het raadzaam is om deze uitkomsten ook politiek te delen. Kortom: de stukken kunnen en zullen zeker worden gedeeld op verzoek.

Toezegging.

De heer Van Dunné (PvdA) wil de review graag ontvangen.

Portefeuillehouder Knapp (VVD) vindt het inventief dat Natuurterreinen ChatGPT heeft ingeschakeld. Voor wat betreft technologiekeuzes: in de laatste voortgangsrapportage is vermeld dat als de technologiekeuze wordt opengelaten, dit een groot risico is voor projectcontinuïteit- en beheersing. Uit een marktconsultatie is gebleken dat men de verantwoordelijkheid voor de technologiekeuze niet wil laten rusten bij de opdrachtnemers. Vandaar dat het college van mening is dat het risico een beheersmaatregel vergt. Juridische toetsing wijst uit dat Rijnland een technologiekeuze mag voorschrijven en dat deze systematiek ook veelvuldig door andere waterschappen wordt toegepast. Er zijn slechts twee reële keuzes mogelijk qua technologie: Nereda of ICEAS. Er is gekozen voor Nereda omdat die compacter kan worden gebouwd (volume en oppervlakte); Nereda bij bouwbouw/renovatie op bestaande locatie qua projectbeheersing veiliger en minder risicovol wordt geacht; Nereda qua duurzaamheid beter scoort dan ICEAS; bij Nereda ook Verdygo kan worden toepast; Nereda meer mogelijkheden biedt om grondstoffen terug te winnen en ook omdat er in Nederland slechts op twee installaties ICEAS wordt toegepast (beide aanzienlijk kleinere zuiveringen). Nereda draait al op achttien installaties. Slib: de portefeuillehouder is het eens met Natuurterreinen en de AWP dat het wenselijk is hierover discussie te voeren. In het coalitieakkoord is dit overigens al opgenomen. Deze discussie zal los van Haarlem Waarderpolder worden gevoerd, waarmee ook Natuurterreinen blijkt te kunnen instemmen. Er is nu los van de keuze decentraal/centraal -zoals genomen in 2018- gekeken of door prijsstijgingen individuele ontwikkelingen in beeld komen die een afwijking zouden kunnen rechtvaardigen. Dat is niet het geval. Tevens hebben de meeste investeringen voor de centrale slibstrategie al plaatsgevonden: de leidingen worden immers nu gelegd.

In reactie op JA21 meldt de portefeuillehouder nog dat externe reviews en werkbezoeken naar andere waterschappen e.d. worden benut om kennis en ervaring te delen.

Tweede termijn

De heer Hazenoot (BBB) wijst erop dat nog geen enkel van de genoemde bedragen daadwerkelijk is aanbesteed en dat dit proces dus nog loopt. De fractie steunt beide moties.

Ook de VVD-fractie steunt beide moties, aldus de heer Van Oeveren (VVD).

De heer Van Dunné (PvdA) is blij dat de review is toegezegd. De PvdA vindt het zeer raadzaam dat de VV tijdig een klankbordgroep opricht ten behoeve van een goede grip van de VV op het omvangrijke project. Belangrijke keuzes vallen immers aan het begin van het project, dus graag binnenkort overleg. De Nieuwe Driemanspolder toont de wenselijkheid van een klankbordgroep duidelijk aan.

De voorzitter verwijst naar de beantwoording door de portefeuillehouder (najaar 2023, tegelijkertijd met de dan meest actuele voortgang). De PvdA beschikt dan ook over de door de heer De Ridder gevraagde review op de achterliggende stukken. Dus de periode na 2023 komt zodoende al enigszins in beeld. De facto houdt dat in dat de portefeuillehouder en de PvdA elkaar dus 'gewoon ontmoeten'. Klopt dat?

De heer Van Dunné (PvdA) vindt dit een wat snelle conclusie.

Waarop de voorzitter antwoordt: 'Dan doen we dat als zodanig'.

Mevrouw Baerveldt (WN) dankt voor de duidelijke beantwoording en de steun van het college voor beide moties. WN verwacht het nodige van het lobbyen en de uitwerking. Klankbordgroep: de fractie wil eerst samen afstemmen wat de VV precies wil. De suggestie om periodiek een deskundige te vragen, is ook aantrekkelijk.

WN vindt dat een klankbordgroep beslist niet moet gaan sturen, zoals de PvdA wel lijkt voor te staan. De rol van een eventuele klankbordgroep moet vooraf duidelijk worden bepaald, mede gezien de eigen controlerende rol van de AB-leden die niet bij een klankbordgroep thuishoort.

De heer Van der Kaap (PvdD) dankt het college en de VV voor de brede steun en zal nauwlettend volgen hoe de lobby wordt ingevuld. De fractie steunt het voorliggende besluit. Overigens blijkt dat de beslissing om twee commissieleden aan elke fractie toe te voegen, nu al positief uitpakt.

De voorzitter ziet dit als een compliment voor commissielid mevrouw Mols.

Mevrouw Corbey (Natuurterreinen) dankt de portefeuillehouder voor de uitleg over de technologie. Ook zij heeft bedenkingen als een klankbordgroep zou gaan sturen en keuzes gaat maken. Dat is een volstrekt verkeerde rolinvulling. Mevrouw Corbey huilt sowieso een beetje bij een klankbordgroep ...

De heer Van Dunné (PvdA) interrumpeert. Hij heeft niet betoogd dat de klankbordgroep moet sturen en keuzes moet maken. Hij wil dat een klankbordgroep betrokken wordt in het proces naar, zodat de VV zich beter in de materie kan verdiepen, vergelijkbaar met de Nieuwe Driemanspolder, waarvoor een breed draagvlak bestond en 'con amore' door de betrokken hoogheemraad werd getrokken.

De voorzitter begrijpt hieruit dat een klankbordgroep moet klankborden en niet sturen.

Mevrouw Corbey (Natuurterrein) dankt voor de toelichting. De klankbordgroep moet dus blijkbaar helpen bij het sturen en het maken van keuzes voorbereiden. Zij blijft desalniettemin terughoudend over een klankbordgroep op basis van ervaringen hiermee bij grote projecten: deze zijn veelal een zachte dood gestorven. Een klankbordgroep vergt ook veel tijd. De benodigde informatie kan gewoon gewisseld worden in de commissie en natuurlijk is het goed dat de commissie zich buigt over wensen, kwaliteit van de informatie e.d. November is daarvoor een goed moment. Het AB dient zelf bij de voorbereiding van besluiten te checken of men de juiste informatie heeft gekregen. Zo vindt mevrouw Corbey dat in de toekomst de uitleg over de technologieën verbeterd moet worden, maar daarvoor is geen klankbordgroep nodig maar goede informatie vanuit het college.

De heer Van den Berg (AWP) ziet -los van de discussie over de klankbordgroep en de exacte rol- uit naar de nieuwe voortgangsrapportages over Haarlem Waarderpolder in het najaar. Overleg met de PvdD en Water Natuurlijk als indieners van de moties wees uit dat het juist -waar het de lobby betreft- breed was opgezet. De AWP wil dan ook graag beide moties medeondertekenen.

De voorzitter neemt aan dat de AWP bedoelt: 'ondersteunen'.

De heer Van den Berg (AWP) herhaalt 'ondertekenen'.

Nadat de voorzitter is gemeld dat de AWP dit met de PvdD en Water Natuurlijk heeft afgestemd, wordt de AWP toegevoegd als indiener.

De heer Roorda (CU-SGP) wil ook graag als mede-indiener worden toegevoegd maar laat dit aan de oorspronkelijke indieners.

De voorzitter zegt dat er twee groepen zijn: indieners van moties en diegenen die deze ondersteunen. Voorkomen moet worden dat alle ondersteuners moties alsnog gaan ondertekenen. Wat is de bedoeling van de indieners?

De heer Roorda (CU-SGP) zegt dat zijn fractie het besluit steunt.

De heer Van Pareren (JA21) dankt de portefeuillehouder voor de duidelijke antwoorden en de indieners van de goed opgestelde motie die JA21 ook steunt.

De voorzitter vraagt de PvdD welke fracties hij mag toevoegen als mede-indiener.

De heer Van der Kaap (PvdD) antwoordt dat iedereen zich onder PvdD-moties mag scharen: 'Hoe meer hoe beter'.

Dat betekent dat deze nu, met toevoeging van de CU-SGP, vier mede-indieners kent, aldus de voorzitter.

Portefeuillehouder Knapp (VVD) bevestigt dat de aanbestedingsfase nog niet is gestart. Hij vindt het mooi dat er nu al debat ontstaat over een eventuele klankbordgroep. Hij kijkt uit naar de voortgangsrapportage. Dan kan ook worden besproken op welke wijze de VV meer bij het project betrokken kan worden.

De voorzitter constateert vervolgens dat zowel de motie over de lobby medicijnrestenverwijderaars als de motie over de medicijnresten en andere vervuilende stoffen met algemene stemmen zijn aanvaard.

Ook het voorliggende voorstel/besluit wordt met algemene stemmen aanvaard, waarmee de voorzitter de portefeuillehouder en de organisatie van harte gelukwens: 'Het is echt een majeur besluit waarvoor ook de VV felicitaties toekomt'.

Deze woorden worden met geroffel op de tafels en applaus door de VV onderstreept.

5.3. BSGR-begroting 2024 en begrotingswijziging 2023

Voorgesteld besluit:

1. *Kennis te nemen van de begrotingswijziging 2023 en de ontwerpbegroting 2024-2027 van Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland.*
2. *Vast te stellen de zienswijze op de begrotingswijziging 2023 en de ontwerpbegroting 2024 van Belastingssamenwerking Gouwe-Rijnland.*

De voorzitter geeft als eerste het woord aan de indiener van de amendementen, de PvdA.

Deze twee amendementen zijn opgesteld naar aanleiding van de behandeling in de commissie BOD, aldus heer Van Dunné (PvdA) over het kwijtscheldingsbeleid. In het ene wordt de verzocht om de energietoeslag niet mee te tellen op de datum van het bepalen van het vermogen. In het andere wordt aangedrongen op het op afstand houden van de 'no cure no pay-bureaus' door het vereenvoudigen van de bezwaarprocedure, en om deze mogelijkheid ook breed te communiceren. Desgevraagd heeft de PvdA geen bezwaar als andere fracties mede willen ondertekenen.

In de commissie heeft mevrouw Meiland al gemeld dat WN mede-indiener van de moties is. Mevrouw Dewkalie (WN) vindt het belangrijk dat voor wat betreft de energietoeslag de actie overgaat naar de BSGR en er sprake zal zijn van minder problemen/bezwaren bij huishoudens. Het overige amendement beoogt het verdienmodel van de commerciële bureaus te ontnemen en dat bezwaar maken wordt vereenvoudigd.

De voorzitter voegt Water Natuurlijk toe als indiener.

De heer Van den Berg (AWP) staat welwillend tegenover de amendementen maar de fractie blijft van mening dat wel moet worden voorkomen dat allerlei overheden zich met het armoedebeleid, dat belegd is bij de gemeenten, gaan bezighouden. Wettelijk moeten vanuit de gemeentelijke bijstandsuitkering alle lasten kunnen worden voldaan en noch waterschappen noch provincies hebben een rol in het armoedebeleid. De AWP wil dit weliswaar zo houden, maar heeft begrip voor de bestaande situatie. Vandaar dat de fractie beide steunt. De fractie vindt dat het ook makkelijker moet worden om te bepalen dat de brieven in begrijpelijke taal moeten worden opgesteld door de BSGR, moet worden uitgelegd wat de waterschappen doen, waarom belastingen worden geïnd en waarom gebruikmaking van de 'no cure no pay-bureautjes' wordt ontraden omdat dit zal leiden tot verhoging van de belastingen. In de algemene communicatie van de BSGR is nog veel te verbeteren. De AWP roept het college wederom op binnen de BSGR hiertoe op te roepen.

Mevrouw Corbey (Natuurterreinen) wil eerst van de portefeuillehouder vernemen hoe uitvoerbaar de amendementen zijn voor de BSGR en of deze bureautjes makkelijk buiten de deur kunnen worden gehouden.

De heer Hazenoot (BBB) is net als de AWP tegen het voeren van inkomenspolitiek door de waterschappen. Maar de fractie zal de amendementen steunen, omdat deze beogen dat er onnodig kwijschelding wordt aangevraagd en de opbrengsten terecht komen bij de 'verkeerde' partijen.

De BBB vindt de interne organisatie van de BSGR zorgelijk (onbereikbaarheid, het niet kunnen implementeren van applicaties e.d.). De dienstverlening van de BSGR sluit niet altijd goed aan en daarin valt veel te verbeteren zodat de kwijschelding ook terecht komt bij de rechthebbenden. De BSGR dient dus goed 'in de gaten te worden gehouden'.

Portefeuillehouder De Vries (Agrarisch) heeft in de commissie al aangegeven geen voorstander te zijn van het voorgestelde kwijscheldingsbeleid. Tijdens de commissie leek het vooral te gaan over het indienen van een verzoek tot kwijschelding en niet over de procedure van bezwaarmaking bij het niet-toewijzen van kwijschelding. Nu wordt in één amendement voorgesteld om dat aspect toe te voegen aan de zienswijze. De portefeuillehouder wil dit omarmen en is bereid om dit zelf actief uit te dragen in de vergadering van de BSGR. Voordelen: de 'no cure no pay-bureautjes' wordt de pas afgesneden; als ingelanden bezwaar willen aantekenen, worden de kosten laag gehouden en bij toekenning komt de volledige kwijschelding ten goede van de ingelanden en verbetert dus de dienstverlening.

Binnen de BSGR staat de dienstverlening op de agenda. Maar verbeterde service en dienstverlening kosten belastinggeld.

Uitvoerbaarheid: er zal eerst moeten worden nagegaan hoe de amendementen kunnen worden toegepast, daarna of deze ook uitvoerbaar zijn. Hij noemt het een zorgpunt.

Het tweede amendement acht de portefeuillehouder overbodig want de BSGR rekent die energietoeslag nu al standaard niet mee.

De portefeuillehouder benadrukt tevens dat als de amendementen worden aangenomen, daarmee ook de begroting 2024 en de begrotingswijziging 2023 worden geraakt.

De heer Van Dunné (PvdA) vraagt zich af of het breed gedragen eerste amendement nog wel moet worden ingediend.

De voorzitter beklemtoont dat amendementen moeten worden ingediend.

De heer Van Dunné (PvdA) dient het eerste amendement terstond in. Het tweede amendement wordt overbodig geacht. Stemming is dan niet nodig, ervan uitgaande dat het college de daarin geschetste lijn volgt. Tevens roept de PvdA de AWP op de door de PvdA enkele maanden geleden behandelde motie over betere leesbaarheid en communicatie te ondertekenen.

Mevrouw Dewkalie (WN) wil het amendement -hoewel de portefeuillehouder dit omarmt- indienen omdat het nog niet in de voorgestelde zienswijze is opgenomen. Dat geldt voor beide amendementen, gezien de aarzeling van de portefeuillehouder.

Daarop bevestigt portefeuillehouder De Vries (Agrarisch) dat het amendement overbodig is, verwijzend naar het staand beleid.

De voorzitter concludeert dat dit amendement derhalve overbodig is.

Mevrouw Dewkalie (WN) vindt het daarom overbodig om het mee te nemen in de zienswijze.

De heer Van den Berg (AWP) wijst de PvdA erop dat een motie van zes maanden geleden niet alsnog kan worden gesteund. Ook electoraal is dit 'wat lastig'. In alle gevallen vindt de AWP het raadzaam dat portefeuillehouder De Vries tijdens de BSGR-vergaderingen aandacht blijft schenken aan het onderwerp. Service/dienstverlening zal zeker geld kosten, maar de AWP roept de portefeuillehouder op om met name in te zetten op de voorkant. Laat communicatieadviseurs en een ontwerper de berichten aan de burgers/bedrijven eens onder de loep nemen.

De begroting en de begrotingswijziging 2023 worden nu indirect aan de orde gesteld, maar het gaat -stelt de heer Roorda (CU-SGP) - primair over de zienswijze. De begroting wordt immers door het bestuur van de BSGR vastgesteld. Als bezwaar maken wordt vereenvoudigd, wordt dit ook voor de bureautjes eenvoudiger. Hij vindt dan ook dat het primaire besluit goed moet zijn: de beste garantie dat er weinig bezwaren worden ingediend.

De voorzitter constateert dat het amendement 'energietoeslag' is ingetrokken maar wel wordt beschouwd als ondersteuning van bestaand beleid. Hij verzoekt de portefeuillehouder te reageren op het tweede.

Portefeuillehouder De Vries (Agrarisch) kan zich vinden in dit amendement. De voorgestelde zinsnede wordt toegevoegd aan de zienswijze die door Rijnland wordt ingediend. **Toezegging.** Het klopt dat het bestuur van de BSGR de begroting vaststelt. Maar als er in de zienswijze positieve woorden over worden opgenomen, kan de portefeuillehouder zich daarop baseren.

Het college deelt de geuite zorgen over dienstverlening/communicatie en zal die inbrengen. **Toezegging.**

De voorzitter constateert dat het besluit over de kwijtschelding moet worden gewijzigd. In de tekst staat nu nog: 'Aan de brief met de zienswijze na de eerste zin en na het amendement 'Neem energietoeslag mee bij kwijtscheldingsverzoek' als dat amendement is aangenomen, de volgende tekst toe te voegen: ...'. Dit moet worden gewijzigd in: 'Aan de brief met de zienswijze de volgende tekst toe te voegen: ...'.

De VV gaat hiermee akkoord en er wordt geen stemming over het amendement gevraagd, dat daarmee is aangenomen, noch over het voorstel, dat daarmee ook is aangenomen.

5.4. Deeltijdfactor bezoldiging

Voorgesteld besluit:

1. *De deeltijdfactor hoogheemraden als volgt vast te stellen:*
 - 0,95% (A.G. Straathof)
 - 0,98% (J.B. Knapp)
 - 0,70% (J.G.M. Schouffoer)
 - 0,70% (M.R. Verkleij)
 - 0,67% (J.P. de Vries)
2. *De deeltijdfactor door te voeren met terugwerkende kracht tot en met de start van het college per 1 juni 2023.*

Het voorzitterschap wordt overgenomen door de loco-voorzitter, hoogheemraad Straathof (BBB), omdat het onderwerp valt in de portefeuille van de dijkgraaf.

De heer Van Pareren (JA21) neemt aan dat het een weloverwogen besluit betreft en de fractie steunt het dan ook.

Portefeuillehouder Straathof (BBB) zegt dat het onderwerp weliswaar in de portefeuille van de dijkgraaf valt, maar dat het wel de hoogheemraden betreft en hij derhalve niet wil voorzitten. Hij vraagt de VV na te gaan hoe hiermee om te gaan.

De dijkgraaf heeft hiervoor begrip en vraagt de VV toestemming om toch zelf als voorzitter op te treden. Dat wordt unaniem goedgekeurd.

De heer Roorda (CU-SGP) gaat akkoord maar vraagt naar de ratio achter de percentages. De vorige deeltijden betroffen twee hoogheemraden met een hoge -maar gelijke- deeltijdfactor en drie hoogheemraden met een (ook weer gelijke) iets lagere deeltijdfactor. Nu ontstaan er verschillen. Waarom?

De heer Van den Berg (AWP) heeft er enerzijds enige moeite mee dat de verwachte uitgaven voor 3 fte nu zijn verhoogd naar 4 fte, anderzijds heeft het grote waterschap dat Rijnland is behoefte aan en recht op een goede VV én een daarbij passend DB. Dus is het logisch dat hiertoe 4 fte beschikbaar zijn. Dus dat steunt de AWP. Maar het geschuif in percentages bevreemdt ook de AWP, net als de CU-SGP. Hoe is men op deze berekening uitgekomen? Het staat collegialer als diverse percentages gelijk worden getrokken.

Mevrouw Corbey (Natuurterreinen) feliciteert de portefeuillehouder die voor hetzelfde werk een beduidend betere vergoeding ontvangt. Grotendeels terecht, want deze taak vergt veel uren. Maar is ook overwogen om de 4,0 fte niet volledig in te zetten?

De heer Burger (CDA) denkt dat burgers zich op basis van dit staatje zullen afvragen hoe het tot stand is gekomen. Het achterliggende deeltijdbesluit is door de D&H-leden zelf vastgesteld (en verklaarbaar). Het CDA gaat ermee akkoord.

De heer Van der Kaap (PvdD) kan akkoord gaan met de uitbreiding naar 4 fte (zinnig en noodzakelijk) maar de fractie kan de percentages niet volgen. Portefeuillehouder De Vries wil maximaal drie dagen werken (dat zou dan 60% van de week zijn). Bij portefeuillehouder Knapp is 98% afgesproken zodat hij tijd heeft voor nevenfuncties (daarvoor zou dan 8,64 minuten per dag beschikbaar zijn). Graag meer duiding, de percentages lijken willekeurig.

Mevrouw Dewkalie (WN) heeft vergelijkbare vragen over de percentages en de ratio en wil graag een toelichting.

De heer Van Dunné (PvdA) kan zich aansluiten bij alle al gestelde vragen. Waarom is niet gekozen voor een uniforme lijn? De uitbreiding naar 4 fte is in het besluit van het Rijk een 'kanbepaling'. Het lijkt er in het voorstel op dat alles is gedaan om exact uit te komen op die 4 fte. Graag uitleg.

De heer Van Oeveren (VVD) vond het de hoogste tijd dat het deeltijdpercentage van 300% naar 400% werd verhoogd, afgaande op de vele uren die de parttimers besteden aan hun functie bij Rijnland. Het is plezierig dat men er onderling afspraken over heeft gemaakt en de VVD steunt het voorstel.

De heer Hazenoot (BBB) deelt de visie van JA 21 en de VVD.

De dijkgraaf beantwoordt de vragen als portefeuillehouder van dit onderwerp. De wens om te kunnen uitbreiden van 3 naar 4 fte leefde al geruime tijd bij de waterschappen. De heer Van der Sande heeft zich hiervoor als dijkgraaf én als voorzitter van de Unie van Waterschappen dan ook hard gemaakt. Idem dito wat betreft het verhogen van de tegemoetkoming voor de AB-leden die, net als de DB-leden met vergelijkbare andere functies in het openbaar bestuur, kariger worden beloond: 'AB-leden doen het niet voor het geld, maar het kan niet zo zijn dat zij het voor het geld moeten laten'. Idem dito voor wat betreft de DB-leden. Ook de afgelopen jaren werd het meeste werk door de hoogheemraden in hun vrije tijd verricht. Dat is niet uniek en niemand klaagde, maar er wordt wel een claim op mensen gelegd met als gevolg dat niet iedereen zich zal kunnen kandideren. Daarom is ook vanuit Rijnland gepleit voor het maximale percentage voor DB-leden. Ook bij de uitbreiding naar 4 fte wordt er veel in eigen tijd gewerkt en zijn daarvoor zelfs andere taken opgegeven. Vervolgens geeft de dijkgraaf uitleg op detailniveau van de betrokken personen. De niet door de heer Straathof benutte 5% werd verdeeld over de anderen en gaf ook portefeuillehouder De Vries aan niet meer te willen dan twee derde, zijnde drie dagen. Ook de dijkgraaf was bij voorkeur uitgekomen op hele percentages maar uiteindelijk kwam de berekening anders uit dan initieel bedacht. De betrokkenen zijn het onderling eens met deze faire verdeling en ja: alle hoogheemraden zullen behoorlijk wat meer uren aan Rijnland besteden dan op basis van de genoemde percentages.

Tweede termijn

De heer Van den Berg (AWP) legt zich erbij neer dat de hoogheemraden de verdeling onderling -plezierig- 'hebben uitgevochten'. Maar de verdeling blijft zijns inziens 'heel vreemd'.

De heer Van Dunné (PvdA) is het eens met de AWP. Het voorstel heeft een hoog kruideniersgehalte dat moeilijk valt uit te leggen. De fractie stemt in, maar blijft zich afvragen waarom de 4 fte volledig moet worden benut. Zeker met het oog op alle aanstaande lastenverhogingen.

De dijkgraaf staat pal achter de 4 fte en de overeengekomen verdeling. Deze is overigens niet onderling uitgevochten maar besproken binnen het college. Hij constateert dat niemand stemming vraagt, zodat het is aangenomen met algemene stemmen.

6. Schriftelijke mededelingen

Er zijn geen schriftelijke mededelingen.

7. NOTULEN

7.1. Notulen VV d.d. 10 mei 2023

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

7.2. Notulen Beeld-VV d.d. 24 mei 2023

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

7.3. Notulen VV d.d. 31 mei 2023

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

7.4. Notulen Beeld-VV d.d. 7 juni 2023

De notulen worden ongewijzigd vastgesteld.

8. (Aanvullend) overzicht ingekomen stukken

Mevrouw Van Zantvoort (PvdA) verzoekt om ingekomen stuk 4 (brief van de Toeristische Kano Bond Nederland van 6 mei) te agenderen voor bespreking.

De voorzitter zegt toe dat deze wordt geagendeerd voor de commissie Watersystemen en Waterkwaliteit. Hij verzoekt de PvdA in die commissie aan te geven welk onderdeel de fractie met name wil aankaarten.

Portefeuillehouder De Vries (Agrarisch) meldt dat brief nummer 7 van de Provincie Zuid-Holland d.d. 25 mei 2023 over 'financieel toezicht' én de reactie van Rijnland aan de VV is toegestuurd. Rijnland heeft toegezegd de kanttekeningen van de provincie te zullen verwerken in de begroting.

Mevrouw Dewkalie (WN) verzoekt dit stuk te agenderen voor de commissie BOD. Mede gezien het onderwerp 'vastgoed'. De voorzitter zegt dit toe.

9. Motierapportage en overzicht toezeggingen

De motierapportage wordt zonder bespreking voor kennisgeving aangenomen.

Overzicht toezeggingen: mevrouw Van Zantvoort (PvdA) memoreert dat portefeuillehouder Straathof (BBB) in de commissie Voldoende Water van 21 juni 2023 heeft toegezegd om na de zomer een contourennotitie aan te leveren van de waterbehoefte van Dunea, maar deze ontbreekt op deze lijst. Hoe worden deze toezeggingen bijgehouden en hoe komen deze terug?

De voorzitter zegt dat de toezeggingen per commissie worden geregistreerd en toegevoegd aan de respectievelijke agenda's. En dus niet op de VV-toezeggingenlijst.

10. Inwerkprogramma VV: presentatie RKC met betrekking tot werkwijze

- Diverse opmerkingen die gemaakt zijn tijdens de bespreking zijn door het niet-gebruiken van de microfoons niet hoorbaar geweest en daarom niet in de notulen opgenomen. -

De voorzitter zegt ter inleiding dat de wetgeving met betrekking tot de Rekenkamers inmiddels is gewijzigd maar dat Rijnland reeds beschikte over een onafhankelijke RKC, bestaande uit externe deskundigen. Hij verwelkomt vervolgens de voorzitter van de RKC, de heer *Patrick Pieters* (strategisch contractmanager grote projecten en onderhoud Rijkswaterstaat en lid en plaatsvervangend voorzitter van de RKC waterschap Brabantse Delta) en de overige leden, mevrouw Claudine Garama (voormalig lid van de gemeentelijke RKC van Ridderkerk en extern secretaris van deze RKC en die in Schiedam en Delft) en de heer *Jan Bots* (emeritus hoogleraar Controlling aan Nyenrode Business Universiteit en momenteel begeleidt hij parttime-studenten bij hun afstudeeronderzoeken. Hij is tevens voorzitter van de Commissie Kwaliteitsborging van de Vereniging van Registercontrollers (VRC) en lid van de Raad van Advies van het Landelijk Overleg Opleidingen Finance & Control van het hbo (LOOFC). En hij is ook betrokken bij de Historische Vereniging Oud Utrecht.)

Presentatie door de leden van de RKC

Als eerste wordt een filmpje getoond over het werk van een Rekenkamer, gemaakt door de landelijke vereniging van Rekenkamers en Rekenkamercommissies. Dit wordt tevens verbeeld in de op de site beschikbare infographic.

Overleg tussen de RKC kan lopen via bijvoorbeeld een klankbordgroep dan wel via fracties. Bij Rijnland wordt jaarlijks met de commissie BOD van gedachten gewisseld en worden ook onderzoeksonderwerpen geïnventariseerd (met de gewenste accenten), waarna de RKC zelf een eigen afweging maakt en bepaalt wat er zal worden onderzocht.

De RKC wil met de VV overleggen over de meest logische momenten om met elkaar in overleg te gaan over onderzoeksonderwerpen en de stand van zaken van onderzoeken. De RKC heeft haar visie en overzicht van de gang/stand van zaken overigens al vermeld in het uitgebreide memo van 30 juni (bijlage bij deze agenda). De RKC vindt dat zij momenteel wat te veel op afstand staat.

Stap tussen definitief vaststellen rapport door de RKC én het moment dat iets bij de VV terecht komt: deze fase kan uitermate lang duren omdat de RKC het rapport altijd eerst als concept aan de ambtelijke organisatie voorlegt ten behoeve van een feitencheck. Vervolgens wordt het voor bestuurlijk wederhoor aan D&H voorgelegd -zodat het kan worden voorzien van hun visie/advies- en desgewenst kan de RKC als laatste nog een nawoord aan het rapport toevoegen.

De RKC peilt vervolgens interactief -op basis van stellingen/vragen- de visie van de VV op het werk van de Rekenkamer, de wensen, rollen, verwachtingen e.d.

a. *Wanneer is de Rekenkamer (dan wel de RKC samen met de VV) succesvol bezig (naar het inzicht van de VV zelf)*

Reacties:

- als de VV blij is
- als het ons gelijk bewijst
- als het rapporten oplevert die tot discussie in de VV leiden
- als er een scherp en helder advies komt
- als er duidelijke conclusies zijn
- helder gedocumenteerd en begrijpelijk
- als onderzoek leidt tot verbetering
- de informatie verschaft dat is gevraagd
- er gedegen onderzoek is gedaan
- als het verstrekt wat over het hoofd is gezien
- aanbevelingen worden overgenomen maar ook uitgevoerd
- goede discussie ontstaat over het onderwerp
- scherpe analyses
- nieuwe inzichten
- antwoordt geeft op actuele vragen
- als de VV antwoorden krijgt op door haar gestelde vragen
- neutrale positie/second opinion
- er een spiegel wordt voorgehouden
- feitelijke reflectie op besluitvorming plaatsvindt
- discrepanties duidelijk naar voren worden gebracht
- er een rapport ligt dat inzicht geeft

De RKC vraagt zich af of zij het gelijk van de VV al dan niet moet bewijzen?

De heer Van der Kaap (PvdD) zegt dat dit niet moet, maar wel prettig zou zijn.

De RKC vat het volgende punt samen: Het zou mooi zijn als wordt onderbouwd wat de VV wil maar dit hoeft niet per se.

‘Als het informatie verschaft dat is gevraagd’: de RKC wil weten ‘door wie?’.

Er wordt geantwoord: ‘door de VV’.

De RKC vraagt zich vervolgens af of zij in opdracht van de VV werkt.

Reactie vanuit de VV: de RKC draagt zelf onderwerpen aan maar dat kan de VV eveneens.

De RKC bevestigt dit: bij voorkeur worden in overleg met de VV onderzoeken vastgesteld, maar nadrukkelijk wel met eigen besluitvorming.

b. De RKC werkt in opdracht van de VV: eens/oneens.

Uitslag:

11 oneens en 10 eens.

De heer Roorda (CU-SGP) zegt dat een RKC door de VV wordt ingesteld, wat betekent dat de RKC uiteindelijk in opdracht van de VV opereert, maar nadrukkelijk een onafhankelijke positie heeft.

Reactie RKC: De RKC werkt qua instelling in opdracht van de VV en wordt ook als zodanig door de VV ingesteld. Maar dat geldt niet bij de afzonderlijke onderzoeken.

De leden van de Rekenkamer worden ook in de toekomst door de VV benoemd, maar vanaf de benoeming werkt de Rekenkamer onafhankelijk.

Mevrouw Dewkalie (WN): stel dat de Rekenkamer 'onzinnige' aanbevelingen oplevert, wat mogelijk is. Dan is het niet effectief en zou de VV daar iets over moeten kunnen zeggen. Hoe gaat de Rekenkamer daar dan mee om?

Reactie RKC: bij een rapport van de Rekenkamer zijn vrijwel altijd aanbevelingen gevoegd die vervolgens door het bestuur van commentaar worden voorzien op basis waarvan de Rekenkamer een nawoord opstelt. Het rapport wordt vervolgens in de VV besproken en als er 'onzinnige aanbevelingen' zouden zijn gedaan, kan de VV of een van de commissies, die niet of beperkt overnemen.

Mevrouw Dewkalie (WN) vraagt of de Rekenkamer vooraf in gesprek gaat met de VV over die aanbevelingen (of een presentatie geeft) voordat de VV de aanbevelingen overneemt.

Reactie RKC: de VV wordt door de RKC meegenomen bij elke stap en kijkt nog op welke wijze de interactie met de VV kan worden uitgebreid. De VV krijgt een rol in de onderzoeken zelf maar ook in de onderwerpen. De RKC wil onafhankelijk zijn maar wel dichtbij de VV staan. Onderzoeken moeten van toegevoegde waarde zijn voor de organisatie en daarvoor heeft de RKC de VV ook nodig. De VV wordt ook betrokken bij de uitkomsten van de onderzoeken. De aanbevelingen worden voorgelegd, en de RKC wil die ook getoetst zien door de VV.

De heer Van der Slot (Agrarisch) vindt dat de VV ervan uit mag gaan dat de RKC geen onzinnige aanbevelingen doet. De VV hoeft die toch niet daarop te gaan controleren?

Reactie RKC: Uiteraard mag worden verwacht dat de RKC alleen maar zinnige aanbevelingen opstelt. De VV ontvangt een rapport inclusief conclusies en aanbevelingen. Tot die fase heeft de VV geen rol. Maar na de presentatie kan de VV uiteraard aanbevelingen terzijde leggen en dan moet de RKC daarover bij zichzelf te rade gaan. De RKC besteedt de onderzoeken uit aan deskundige onderzoeksbureaus. Na een check van de organisatie en behandeling in D&H is het aannemelijk dat de aanbevelingen zinvol zijn.

De heer Van der Slot (Agrarisch) vraagt of, als de VV zelf geen tijd heeft voor een bepaald onderzoek, de RKC kan worden verzocht dit op zich te nemen. Of is dat niet de bedoeling?

De RKC zegt dat alleen onderwerpen die naar het oordeel van de hele VV een onderzoek behoeven, kunnen worden opgepakt. De RKC maakt nadrukkelijk ook eigen afwegingen (maatschappelijke relevantie; financiële belangen; zit de VV op één lijn e.d.). Vervolgens gaat de RKC vaak in gesprek met een terzake kundige ambtenaar van Rijnland. Het komt voor dat D&H op dat moment werkt aan een beleidsnota en dan is onderzoek door de RKC op dat moment natuurlijk zinloos. De VV kan vragen indienen en na het doorlopen van deze route wordt bepaald of er al dan geen onderzoek plaatsvindt.

De heer Hazenoot (BBB): klopt het dat de RKC voor een onderzoeksvraag meteen een onderzoeksbureau inschakelt? Dit werd gesuggereerd.

Reactie RKC: Neen, na ontvangst van een vraag kijkt de RKC eerst zelf wat zij ervan vindt. Zie hierboven. Ook in het geval het een heikel politiek punt is, wijst de RKC onderzoek af. Essentieel is de vraag of het in de hele VV speelt (enz. zoals hierboven reeds aangegeven). En wordt bij de ambtelijke organisatie getoetst of er een aanleiding is voor onderzoek ja/neen. Zodra de RKC heeft besloten tot onderzoek, worden onderzoeksbureaus ingeschakeld.

De heer Van Pareren (JA21) vraagt wat de RKC in de organisatie checkt. De VV heeft een controlerende taak. Als de organisatie onderzoek overbodig acht, hoe zit dit dan?

Reactie RKC: er wordt gecheckt op zaken als: loopt er onderzoek; is er net een onderzoek gestart; lijkt de vraag zinvol om te onderzoeken? Als zou worden aangegeven vanuit de organisatie dat een bepaald onderzoek 'ongewenst is omdat er zaken boven tafel zouden kunnen komen' wordt dit door de RKC niet gezien als argument om het onderzoek niet te doen. Per jaar kan de RKC twee, hooguit drie, onderwerpen laten onderzoeken, dus moet er een weloverwogen keuze worden gemaakt. Er moeten én goede onderzoeken worden geselecteerd én goede onderzoeksvragen worden geformuleerd. Hierbij kan de VV een belangrijke rol vervullen.

De heer Van Pareren (JA21) vindt het goed als de RKC -goed ingevoerd bij Rijnland- ook zelf suggesties aandraagt. Gebeurt dit ook?

Reactie RKC: tot dusverre wordt een selectie gemaakt uit de groslijst van potentieel te onderzoeken onderwerpen. De uiteindelijke keuze geschiedt in samenspraak met de VV. Soms wordt een begrip genoemd (Kaderrichtlijn Water), maar dat thema kan vervolgens op 25 verschillende manieren worden onderzocht. Het vinden van de goede invalshoek is dus essentieel.

c. *De RKC moet de VV tussentijds bijpraten over het verloop van een onderzoek.*

Eens: 7

Oneens: 14

De heer Van Dunné (PvdA) vindt dat de RKC lopende het onderzoek geen tussentijdse rapportages/uitleg dient te geven.

De RKC staat zelf ook achter een dergelijke werkwijze. Men wil de VV wél tussentijds bijpraten over het procesverloop e.d., maar niet tussentijds over de inhoud communiceren.

De heer Van Pareren (JA21) vindt de dynamiek ook een factor. Tijdens het verloop van het onderzoek kunnen de RKC zaken opvallen waarvan de RKC van mening is dat die met de VV gedeeld moeten worden. Zo zou het wijzen op een aandachtspunt voorafgaand aan de publicatie van een rapport, zinvol kunnen zijn.

De RKC heeft hiermee geen ervaringen maar het is niet ondenkbaar. Tussentijds vinden er wel steeds gesprekken plaats met de VV (of delegatie) om het beeld van de VV rondom de thematiek te kunnen meenemen.

De heer Van Dijk (WN) wil tussentijds geen informatie over het lopende onderzoek omdat de RKC onafhankelijk moet kunnen functioneren: wederzijdse beïnvloeding moet worden voorkomen. Als de RKC excessen signaleert, zou een signaalte wél worden gewaardeerd.

De RKC rapporteert pas na afloop van het onderzoek, maar als er kritische zaken worden waargenomen -zie JA21- zou de VV inderdaad geïnformeerd kunnen worden, maar dat is nog nooit gebeurd. Tussentijds wordt wel de mening/ervaring van de VV gepeild én meegenomen in het onderzoek. In het memo wordt een overzicht verstrekt van de stand van zaken van de lopende onderzoeken.

Mevrouw Dewkalie (WN) vraagt op basis van welke gronden door de RKC wordt bepaald al dan niet met de klachtafhandeling mee te doen.

De RKC heeft een gesprek gevoerd met de klachtencoördinator. Het aantal klachten bleek zeer beperkt, het proces loopt net. Er doen bovendien maar twee waterschappen mee, dus is vergelijking amper aan de orde.

Daarom heeft de RKC besloten de tijd anders te besteden, aan inhoudelijke onderzoeken. Dit kan worden meegenomen in het jaarlijkse overleg met BOD.

Mevrouw Dewkalie (WN) wil inzicht in de klachten: hebben die betrekking op ambtenaren; over bepaalde onderwerpen, beroeps- of bezwaarschriften e.d.?

De RKC concludeert dat WN graag betrokken had willen worden bij de afwegingen. De RKC neemt dit punt mee.

De heer Van Pareren (JA21) verwijst naar de Meeslouwerplas. De provincie heeft hier een onderzoek naar uitgevoerd (het werd een dubbel onderzoek: afspraken werden verwaarloosd waardoor ernstige vervuiling ontstond). De RKC zegt e.e.a. te volgen maar zelf geen actie te ondernemen. JA21 ziet de rol van Rijnland en de RKC in dit dossier als een volstrekt andere dan die van de provincie. Heeft Rijnland dit misschien niet wat laten liggen?

De RKC zegt dat het onderzoek breed is besproken. RKC volgt de ontwikkelingen en heeft slechts besloten op dit moment geen onderzoek op te pakken. Dat kan alsnog in de toekomst gebeuren. Er wordt nog een water- en bodemonderzoek uitgevoerd. De RKC wacht de uitkomsten af en zal aansluitend een nieuwe heroverweging doen.

De heer Van Pareren (JA21) vreest dat belangen van Rijnland ondergesneeuwd raken. Dus moet Rijnland zijn verantwoordelijkheid nemen. De provincie heeft immers andere belangen. Rijnland heeft belang bij schoon en veilig water. Veel bewoners maken zich zorgen.

d. *Om de RKC succesvol te maken ga ik --- doen om ons en indirect ook uw werk succesvol te maken?*

Reacties:

- Opvolging
- Meestemmen met de RKC
- Niks doen
- Out of the box intern winnen
- Mensen ruimte geven
- Ideeën aandragen
- RKC moet gewoon werken, deze de ruimte geven
- Scherp zijn op opvolging
- Is dit vertrouwelijk?

De heer Van der Slot (Agrarisch) vindt dat om onafhankelijke antwoorden te krijgen, de RKC goed de ruimte moet krijgen en dat de VV zich niet te veel met de RKC moet bemoeien.

De RKC vindt dit belangwekkend. De VV kan behulpzaam zijn door in de beginfase van het onderzoek aan te geven welke thematiek moet worden onderzocht en wat de vraagstelling moet zijn.

Mevrouw Dewkalie (WN): wat gebeurt er met de aanbevelingen? Hoe kunnen die worden gevolgd?

De RKC kan zich voorstellen dat drie, vier jaar na een onderzoek kan worden nagegaan wat er met de aangenomen aanbevelingen is gebeurd. Zijn deze wel geïmplementeerd?

Wet decentrale rekenkamers: de RKC wordt een Rekenkamer. Leden moeten dus worden herbenoemd en er moet een externe secretaris worden aangesteld. Tevens moet het college jaarlijks rapporteren over de uitvoering van de aanbevelingen.

De heer Hazenoot (BBB) vraagt zich af of de te volgen procedures de Rekenkamercommissie niet enorm 'duur maken'. Het blijft onduidelijk wat daarvan het rendement is, waar de VV echt iets mee kan?

De RKC verwijst naar het onderzoek naar de KRW (hoe geeft Rijnland daar handen en voeten aan; wat is de vordering e.d.). De RKC concludeerde dat Rijnland zich hier intensief mee bezighoudt, maar dat 2027 niet wordt gehaald en dat Rijnland redelijk in past loopt met de andere waterschappen. Dat is geruststellend. Overigens halen ook de andere waterschappen de deadline niet.

Ander element: de aanbeveling aan de VV om te proberen op een andere wijze om te gaan met het DB (niet alleen vinkjes en kijken naar budgetten, in kaart brengen of maatregelen zijn genomen), maar veeleer met DB in discussie te gaan over de onzekerheden in de maatregelen: bespreek de risico-inschatting, beleid en de keuzes meer met het DB werd geadviseerd.

De heer Hazenoot (BBB) wijst erop dat de VV het DB 'op de KRW-huid zit'. Bestaat de kans dat de antwoorden van de RKC allang zijn achterhaald?

De RKC vindt dat dit de noodzaak van tijdig overleg bewijst bij de vaststelling van thema's en de vraagstelling. Dus moet er een onderzoek worden gezocht dat binnen een beperkte tijd kan worden afgerond, dan wel ook op langere termijn betekenis heeft.

Mevrouw Van Zantvoort (PvdA) vraagt of de RKC alleen terugkijkend evaluaties uitvoert of ook proactief vooruitkijkt en zodoende zaken kan meegeven aan lopende projecten.

De RKC zegt dat dit kan maar slechts beperkt is gebeurd. Er is wel terughoudendheid vereist qua vooruitkijkend onderzoek. Maar bepaalde aspecten kunnen worden meegenomen.

De heer Van Pareren (JA21) vraagt of de RKC de VV kan adviseren waar de VV het beste rekening mee kan houden, gelet op de onderzoeken.

De RKC zal in september een rekenkamerbrief publiceren over het DoeMee-onderzoek en het onderzoek naar informatieveiligheid. Er worden voortdurend onderwerpen binnen de organisatie opgehaald en via andere kanalen en de RKC wil ook weten wat de VV belangrijk vindt. Daarop wordt de groslijst aangepast en vervolgens aan de VV gevraagd welke onderwerpen de VV het belangrijkste vindt. De RKC maakt dan eigenstandig een keuze.

Er wordt gedacht aan onderzoek over samenwerking met gebiedspartijen (hoge prio). Ook wordt nagedacht over de vraag of en, zo ja, wanneer het beste moment zou kunnen zijn om een onderzoek te starten naar de Meeslouwerplas. Er is evenwel over deze twee nog geen besluit genomen.

Het onderzoek naar de Kaderrichtlijn Water keek zowel vooruit als terug. Dit werd uitgevoerd bij de afronding van de tweede tranche in afwachting van de derde. De RKC vindt dit mooie en leerzame onderzoeken. Het is onderzoekstechnisch niet mogelijk om alle invalshoeken voor de volle 100% bij onderzoek te betrekken.

Gevraagd wordt of het aspect van 'natuur' wordt meegenomen.

De RKC zegt dat de VV kan aangeven waarop de nadruk in het onderzoek moet liggen. Dit kan een van de keuzes zijn.

De heer Van Dunné (PvdA) vraagt of het gepresenteerde ook geldt als een van de onderzoeken. Wordt Mentimeter ook gebruikt voor de andere onderzoeken?

De RKC wilde nu slechts in kaart brengen wat de VV beweegt, verwacht, hoe de RKC op bepaalde zaken kan reageren. Het bepalen van de onderzoeken staat los hiervan; dat komt in september terug.

Mevrouw Dewkalie (WN) benadrukt dat Rijnland een Rekenkamer moet hebben en dat budget beschikbaar is gesteld.

De RKC beschikt over een budget van € 65 k voor 2023. Per 2024 wordt de RKC omgezet naar een Rekenkamer. Het budget voor 2024 wordt later door de VV bepaald.

De heer Van Dunné (PvdA) vraagt hoe de RKC zelf het budget beoordeelt.

De RKC wil vooral onderzoeken doen die van toegevoegde waarde zijn voor de organisatie en dubbelwerk vermijden, want de organisatie doet immers zelf ook al heel veel. Te veel onderzoeken zouden de organisatie kunnen overbelasten. De RKC kan jaarlijks twee tot drie onderzoeken aan. En dat lijkt afdoende.

Hierop dankt de RKC de VV voor de interesse en de input. Tevens roept de RKC alvast na te denken over eventueel belangwekkende onderwerpen voor onderzoek. Suggesties kunnen het hele jaar door worden doorgegeven en ook staat de RKC open voor tussentijdse vragen.

Hierop wordt de RKC met een warm applaus bedankt voor de presentatie en uitleg.

11. Rondvraag (voorafgaand aan punt 10)

De heer Van Dunné (PvdA) meldt met enige voldoening (en glimlach) dat hij er deze keer -in tegenstelling tot de voorgaande drie keer- in is geslaagd om mevrouw Van Rooten niet te confronteren met door hem veroorzaakte 'wateroverlast'.

De voorzitter hoopt dat de heer Van Dunné deze lijn ook nog gedurende de rest van de vergadering kan doortrekken.

De heer Van den Berg (AWP) geeft namens meerdere volgers via de livestream door dat het niet eenvoudig is om de noodzakelijke link daarvoor te vinden. Hij adviseert om in elk geval op de vergaderdag zelf een hotlink te plaatsen op de website van Rijnland om zoeken en steeds maar doorklikken te voorkomen.

De voorzitter zegt toe na te gaan hoe dit verzoek kan worden ingewilligd. Toezegging.

Mevrouw Jahan (VVD) vraagt of dan meteen het geluid van de uitzendingen kan worden verhoogd.

De voorzitter zal ook dit verzoek technisch laten onderzoeken. Toezegging.

12. Sluiting

De voorzitter dankt de VV voor de constructieve vergadering en wenst iedereen een plezierig reces.